

Årsberetning for 2015

Christian Michelsen Research AS er et teknisk-industrielt forskningsinstitutt. Selskapet har Universitetet i Bergen (UiB) som største eier og har et spesielt ansvar for næringsrettet forskning og innovasjon i grensesnittet mellom universitet og industri. Styret ser dette som en god plattform for videre utvikling.

Christian Michelsen Research AS er organisert som et konsern (CMR), bestående av forskningsinstituttet og tilhørende datterselskaper, og har som bærende ide: "Forskning for industriell utvikling". Selskapet har et samfunnsnyttig formål og utfører forsknings- og utviklingsoppdrag for privat og offentlig virksomhet. Gjennom sin evne til å bringe idéer og forskningsresultater frem til kommersielle produkter og industrielle løsninger, skaper selskapet verdier for samfunnet og for kunder i inn- og utland.

I sitt 24. driftsår hadde Christian Michelsen Research AS og CMR-konsernet en omsetning på hhv 123,9 mill.kr. og 294,6 mill.kr., og et årsresultat etter skatt på hhv -12,9 mill.kr. og -25,5 mill.kr.

Bred virksomhet

Morselskapet Christian Michelsen Research AS har forskning innen målevitenskap og instrumentering, datateknologi/visualisering og fornybar/miljøvennlige energisystemer. Gjennom datterselskapene GexCon AS og Prototech AS, er konsernet engasjert i eksplosjonssimulering, risikoanalyser, brenselcelleteknologi, mekanisk konstruksjon og design, produktutvikling og produksjon.

CMR-konsernet har hoveddelen av sin oppdragsvirksomhet innen sektorene olje og gass, fornybar energi, energiteknologi, romfart, fiskeri, miljø og sikkerhet og beredskap. Konsernet har en økende virksomhet globalt, spesielt knyttet til datterselskapet GexCon AS, mens mye av omsetningen i morselskapet Christian Michelsen Research AS og Prototech AS kommer fra leveranse av forskning og industrielle prosjekter i Norge og Europa. Hovedvirksomheten er lokalisert til Bergen.

Den underliggende drift skal være sunn og gi et positivt resultat, men vellykket teknologiutvikling har høyere prioritet enn å maksimere overskuddet.

Kvalitet og godt arbeidsmiljø

CMR-konsernet har som mål å være et attraktivt og anerkjent forskningskonsern, med høy kvalitet, mangfold og likestilling. I 2015 leverte ansatte i konsernet 21 publikasjoner med referee i internasjonale tidsskrifter og 61 presentasjoner på ulike faglige konferanser. Det er en viktig målsetting å øke antall publikasjoner i konsernet fremover.

Gjennom kvalitetssystemet SolWay søker CMR-konsernet å ha fokus på kvalitet i alle ledd, og det arbeides systematisk med forbedringstiltak.

Det var 173 ansatte i CMR-konsern Norge ved utgangen av 2015. Kvinneandelen er 22%. 33 av de ansatte kommer fra land utenfor Norge, fordelt på 19 ulike nasjoner. Konsernet hadde en turnover på 4%. I 2015 var det 30% kvinner i ledelsen. Det er 56 medarbeidere med dr.grad i konsernet. Arbeidsmiljøet i konsernet er godt.

Gjennom systematisk kommunikasjon har CMR-konsernet som mål å være synlig, både lokalt og nasjonalt. Det arbeides kontinuerlig med å utvikle og bygge gode relasjoner til oppdragsgiverne, og tilbakemeldinger tilsier at de er gjennomgående fornøyde.

Om virksomheten

Det ble i 2015 utført forskning og produktutvikling innenfor alle virksomhetsområdene i CMR-konsernet. Oppdragene fra industrien utgjorde 68 % av volumet, mot 73 % i 2014. Det utenlandske oppdragsvolumet i 2015 var 47 %, mot 38 % i 2014. Den globale økonomiske konjunkturedgangen og nedgangen i olje- og gassindustrien hadde effekt på driften ved konsernet i 2015.

Strategisk samarbeid med universitet og høyskoler er vesentlig for CMR-konsernets videre utvikling og faglig kvalitet. Universitetet i Bergen (UiB) og Høgskolen i Bergen (HiB) er viktige samarbeidspartnere i UoH-sektoren.

I 2015 var det ved CMR-konsernet tilknyttet 7 vitenskapelige bistillinger. CMR-konsernet hadde 4 bistillinger ved andre institusjoner. Samarbeidet mellom UiB, HiB, UNI Research og CMR-konsernet ble videre utviklet i 2015, gjennom arbeid i etablerte senterstrukturer og gjennom samarbeid om nye forskningsskisser og søknader, herunder to FME-søknader (Forskningssentre for Miljøvennlig Energi) – FME-GeoS på geotermisk energi og FME-ZeroMaritime på lavutslipp marin fremdrift.

CMR-konsernet samarbeider også med andre regionale og nasjonale kompetansemiljøer og industrielle aktører, og deltar bl.a. sammen med SINTEF Energi m.fl. i en FME-søknad på offshore vind. Lokalt er CMR-konsernet engasjert i Ekspertsenter i Undervannsteknologi (GCE Subsea) og UPTIME senter for maritim og offshore drift og vedlikehold.

Christian Michelsen Research AS

Morselskapet Christian Michelsen Research AS har gjennom 2015 arbeidet aktivt på lokalt og nasjonalt plan i forhold til å videreutvikle og etablere nye forskningsallianser, komme med i store søknadsinitiativ og utvikle kontakt og prosjektsalg mot nye bransjer. Sammen med UiB m.fl. fikk Christian Michelsen Research AS i 2015 tilslag på to store infrastruktursøknader, EPOS (seismisk observasjonssystem) og LOVE (kabelbasert havbunnsobservatorium).

Christian Michelsen Research AS hadde en omsetning i 2015 på 123,9 mill.kr., med et ordinært resultat før skatt på -12,9 mill.kr. Underskuddet henger nært sammen med nedgang i etterspørsel og oppdragsmengde mot petroleumssektoren gjennom 2015.

Christian Michelsen Research AS mottok i 2015 7,0 mill.kr. i grunnbevilgning fra NFR. Grunnbevilgning er basisbevilgningen for instituttsektoren og er viktig for gjennomføring av langsiktige og strategiske kompetansebyggende teknologiprojekter og nettverksaktiviteter i instituttene. Norsk instituttsektor har lav offentlig grunnbevilgning, og styret mener det er nødvendig å løfte bevilgninger til instituttsektoren til et nivå som gjør det mulig å øke strategisk kompetansebygging og teknologiutvikling vesentlig.

Christian Michelsen Research AS deltok i 2015 i en evaluering av de teknisk-industrielle forskningsinstituttene i Norge i regi av Forskningsrådet. Evalueringen konkluderer med at de teknisk-industrielle instituttene er viktige i den omstilling Norge nå står overfor, men at sektoren må styrkes strukturelt. CMR-konsernet fremholdes som god på innovasjon og kommersialisering, men anbefales å styrke seg i forhold til andre bransjer enn olje og gass, samt å øke sin internasjonale tilstedeværelse i f.eks. EU-prosjekter.

Prototech AS

Datterselskapet Prototech AS konsoliderte virksomheten gjennom 2015. Prototech AS hadde en omsetning på 48,8 mill.kr., med et ordinært resultat før skatt på -0,7 mill.kr.

GexCon AS

Datterselskapet GexCon AS har styrket sin internasjonale posisjon ytterligere i 2015. GexCon AS hadde en omsetning i 2015 på 79,6 mill.kr., med et ordinært resultat før skatt på 2,3 mill.kr., og GexCon konsern hadde en omsetning på 147,6 mill.kr., med et ordinært resultat før skatt på 3,0 mill.kr.

Tecom AS

Datterselskapet Tecom AS, har som formål å håndtere kommersialisering og ivareta IPR i konsernet. Tecom AS hadde en omsetning i 2015 på 0,6 mill.kr., med et ordinært resultat før skatt på -0,1 mill.kr.

Greenstat AS

Datterselskapet Greenstat AS, har som formål å utvikle og drive prosjekter knyttet til bærekraftig energi og teknologi. Greenstat AS hadde en omsetning i 2015 på 2,3 mill.kr., med et ordinært resultat før skatt på 0,1 mill.kr.

Innovasjon

CMR-konsernet har sterk fokus på innovasjon og bidro i 2015 til å videreutvikle selskapene ZEG Power AS, XSENS AS, Offshore Sensing AS og Seamless AS.

HMS (CMR-konsern Norge)

Det er rapportert om 4 hendelser og 2 tilløp til hendelser i CMR-konsern Norge i 2015. Konsernets virksomhet har ikke hatt uhell som har ført til skade på det ytre miljø. Virksomheten er ikke underlagt konsesjonsvilkår eller krav om utslippstillatelse, men konsernet har bestemmelser og etablert praksis for å unngå skader på ytre miljø. Styret vil fortsatt ha fokus på langsiktig HMS-arbeid. Sykefraværet i 2015 var 2.69 %. Det er under gjennomsnittet i industrien. Konsernet vil arbeide aktivt for å holde sykefraværet lavt også fremover.

Styret er opptatt av at virksomheten drives i henhold til en høy etisk standard, og CMR-konsernet har utarbeidet egne etiske retningslinjer.

Likestilling

CMR-konsernet arbeider aktivt, målrettet og planmessig for likestilling innenfor virksomheten. Ved rekruttering, både internt og eksternt, prioriteres faglige kvalifikasjoner. Det underrepresenterte kjønn vil i større grad bli oppfordret til å søke. På denne måten vil selskapet forsøke å øke kvinneandelen i de stillingskategorier hvor denne er særskilt lav.

Tiltak for å hindre diskriminering mv.

CMR-konsernet arbeider også aktivt og planmessig for å fremme diskrimineringslovens formål innenfor vår virksomhet. Lovens formål er å fremme likestilling, sikre like muligheter og rettigheter og å hindre diskriminering på grunn av funksjonsevne, etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk, religion og livssyn. Aktivitetene omfatter blant annet rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, forfremmelse, utviklingsmuligheter og beskyttelse mot trakassering.

Eierforhold og organisasjon

Christian Michelsen Research AS hadde pr. 31.12.2015 følgende aksjonærer: Universitetet i Bergen 50 %, UNI Research AS 35 %, Statoil Technology Invest AS 5 %, Sparebanken Vest 5 % og CGG Marine Resources Norge AS 5 %. I henhold til aksjonærvtale og vedtekter kan CMR-konsernet ikke dele ut utbytte.

Utviklingen fremover

CMR-konsernet hadde en samlet personellvekst og kapasitetsøkning gjennom 2015. De bransjemessige utsiktene for konsernet fremover er preget av større usikkerhet, knyttet spesielt til nedgangen i olje- og gassindustrien. I forhold til våre eiere, oppdragsgivere og omkringliggende industri er det likevel behov for kompetanse innenfor alle

konsernets kjerneområder. Det er spesielt viktig å styrke kompetanse og organisasjon innenfor miljøvennlig energi og energiteknologi, miljøteknologi og havromsteknologi.

CMR-konsernet arbeider aktivt sammen med andre relevante kompetansemiljøer i Bergen for å øke samhandlingen, gjennom å tilrettelegge for forskningssamarbeid på utvalgte fagfelt.

Økonomisk stilling

I sitt 24. driftsår hadde CMR-konsernet en omsetning på 294,6 mill.kr, en økning på 6 % fra året før. Driftsresultatet var -31,6 mill.kr, og årsresultatet etter skatt -25,5 mill.kr.

Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter i konsernet var på -20,7 mill.kr. Omløpsmidler utgjorde 194,9 mill.kr pr 31.12.2015, hvorav 83,5 mill.kr var i kontanter og verdipapirer. Konsernets likviditet vurderes som god. Egenkapitalen i konsernet utgjør 109,8 mill.kr, som tilsvarer en egenkapitalgrad på 42,3 %.

Christian Michelsen Research AS mottok tilbake i 2009 et varsel om mulig skatteplikt, og i 2014 mottok selskapet et nytt varsel fra Skatteetaten, denne gangen for årene 2012 og 2013. Det ble samtidig informert om at tidligere varsel var frafalt. Selskapet anfører at vi ikke har erverv til formål, og dermed er en skattefri institusjon. Det vises til ytterligere omtale i note nr. 13.

Styret mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av CMR-konsernet. Konsernet har en solid økonomisk og finansiell basis, men det er utfordringer knyttet til driftssituasjonen for 2016. I samsvar med regnskapsloven §3-3a bekreftes det at forutsetningene om fortsatt drift er til stede, og at denne er lagt til grunn ved avleggelsen av årsregnskapet.

Finansiell risiko

Kredittrisiko knyttet til kunders økonomiske evne til å oppfylle sine forpliktelser har historisk sett vært lav og ved utgangen av 2015 vurderes den fortsatt som akseptabel. CMR-konsernet er eksponert for valutasingninger.

CMR-konsernet har ved utgangen av 2015 plassert 57,0 mill.kr. i verdipapirfond. Forvaltningsstrategien legger opp til en lav risikoprofil, med hoveddelen plassert i kortsiktige rentepapirer med lav risiko og en mindre andel i aksjefond.

Arsresultat og disponering

Styret foreslår at årets underskudd dekkes av annen egenkapital.

Bergen, 14. april 2016

Ivar Aasheim
(leder)

Anne Marit Blokhus
(nestleder)

Camilla Sætre

Gro Hatleskog

Ørjan Knudsen

Nora-Lise Kristiansen

Terje Weisser

Hans Petter Sejrup

Bjarte G.B. Solheim

Arvid Nøttvedt
(adm. direktør)